

ปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรัชญาดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.เรขา อรัญวงศ์ ผศ.ดร.นิติกร อ่อนโยน

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน 2) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 3) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะแรกวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ระยะที่สองพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระยะที่สามศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างระยะแรกเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 จาก 8 โรงเรียน จำนวน 420 คน กลุ่มตัวอย่างระยะที่สามเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้และคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย คือแบบสอบถามวัดองค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.28 - 0.71 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 คู่มือและแผนจัดการเรียนรู้ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่านมีค่าความตรงรายข้ออยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.2 - 0.7 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 - 0.75 ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยค่าความตรงรายข้ออยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.3 - 0.8 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและการตีความ ด้านการสะท้อนและประเมิน ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน ทั้งนี้โมเดลที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกตัว 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) ผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก (1) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านจากการวัดซ้ำ 5 ครั้ง มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (2) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ การพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องให้ความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบูรณาการและการตีความ ด้านการสะท้อนและประเมิน ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ และด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มี 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ตื่นรู้สู่การอ่าน 2) สานสัมพันธ์สร้างเป้าหมาย 3) อ่านค้นคืนถึงสาระ 4) ฉลาดรู้บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม 5) สะท้อนคิดขั้นสูง 6) สร้างสรรค์องค์ความรู้สู่การนำไปใช้

คำสำคัญ : การเรียนรู้เชิงรุก การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

Punyawit Jamkrajang. (2021). The Development of Proactive Reading Learning Management Model in Promoting Lower Secondary School Students' Reading Literacy and Learning Achievement. Doctor of Philosophy (Curriculum and Instruction). Advisors: Asst. Prof. Dr.Rekha Arunwong, Asst. Prof. Dr.Nitikom Onyon

ABSTRACT

This research and development aims to 1) analyze the confirmatory factors of reading literacy, 2) develop a proactive reading learning management model to promote lower secondary school students' reading literacy and learning achievement, and 3) study the effect of a proactive reading learning management model on promoting lower secondary school students' reading literacy and learning achievement. The research method was divided into 3 stages; 1) studying the confirmatory factor analysis of reading literacy, 2) developing a proactive reading learning management model to promote reading literacy, and 3) studying the effect of using the proactive reading learning management model on promoting lower secondary school students' reading literacy and learning achievement by using a time series experimental research method. There were two sample groups; 1) in the first stage, 420 lower secondary school students studying in 8 schools, Secondary Educational Service Area Office 7 and 2) in the third stage, 38 students studying in Grad 3/6 in the first semester of academic year 2020, Wang Nam Yen Witthayakhom School. The research instruments were 1) the questionnaire testing the components of reading literacy with the reliability of 0.94 and discrimination (r) ranging from 0.28-0.71, 2) the manual and lesson plans of a proactive reading learning management model, 3) the test of reading literacy with content validity (IOC) of each item ranging from 0.6-1.0, difficulty (P) ranging from 0.2-0.7, discrimination (r) ranging from 0.25-0.75, and the overall reliability of 0.91, and 4) the test of Thai language subject achievement with content validity (IOC) of each item ranging from 0.6-1.0, difficulty (P) ranging from 0.3-0.8, discrimination (r) ranging from 0.25-0.75, and the overall reliability of 0.93. The statistics used for data analysis were confirmatory factor analysis, mean, standard deviation and statistics in testing the hypothesis, which was one-way repeated-measures ANOVA.

The research results were found as follows. 1) The lower secondary school students' reading literacy consisted of five components: retrieval and accessibility of reading essence, integration and interpretation, reflection and evaluation, application of reading achievement, eagerness and engagement with reading. The developed model was found to be consistent with the empirical data, with the harmonization index that passed all the specified criteria. 2) The proactive reading learning management model consisted of 6 elements, which were at very high level of appropriateness. 3) The effects of using the proactive reading learning management model were that 1) based on the 5 repeated measurements, the students had continually improved their reading literacy and the results of the reading literacy test were significantly different ($p > 0.05$) and 2) the students' learning achievement after learning with the developed model was significantly higher than before learning with the model ($p > 0.05$).

The body of knowledge received reveals that the development of lower secondary school students' reading literacy requires different emphasis on components of reading literacy; integration and interpretation, reflection and evaluation, retrieval and accessibility of reading essence, application of reading achievement, and eagerness and engagement with reading, respectively, ranging from the highest to the least order of importance. The proactive reading learning management model consists of 6 elements: awakening to read, relationship building to create goals, retrieving reading essence, being smart and collaborating, reflecting advanced ideas, and creating knowledge leading to an application.

Keywords: Proactive Learning, Development of Proactive Reading Learning Management Model, Reading Literacy